Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle työttömyysturvalain väliaikaisesta muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt lausuntoamme otsikon asiassa, jonka johdosta esitämme seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti muutettavaksi työttömyysturvalakia. Esityksen mukaan työttömyysetuuden maksamisen käynnistymisen yhteydessä asetettavalta omavastuuajalta maksettaisiin työttömyysetuutta peruspäivärahana, ansiopäivärahana tai työmarkkinatukena. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että yritystulojen sovittelussa sovittelu voidaan tehdä etuudensaajan ilmoittamien tietojen perusteella. Ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus vastata siihen työntekijöiden toimeentulon turvan vahvistamisen tarpeeseen, joka koronavirusepidemian torjumiseksi toteutetuista rajoitustoimenpiteistä seuraa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja se on voimassa 28.2.2022 saakka. Muutoksia sovellettaisiin 1.1.2022 alkaen.

Pidämme esitettyjä muutoksia koronaepidemiatilanne huomioiden perusteltuina. Katsomme kuitenkin, että työntekijän toimeentulon turvan vahvistamisen lisäksi olisi aiheellista varmistaa, että työntekijöillä on lomautuksen jälkeen työpaikka, johon palata. Lomautus- ja yhteistoimintaprosessien vähimmäiskestoihin on tehtävä vastaavat lyhennykset, jotka säädettiin voimaan keväällä 2020 koronaepidemian alkaessa.

Määräaikaiset muutokset tehdään tilanteessa, jossa työsuhteita tuskin ollaan päättämässä työpaikoilla lopullisesti, vaan työntekijöitä lomautetaan lyhyeksi aikaa koronarajoitusten tai nousseista tartuntamääristä seuraavien lyhytaikaisten tuotannon häiriöiden vuoksi. Samanaikaisesti ja samalle ajalle ollaan palauttamassa yrittäjille oikeus työmarkkinatukeen ilman yritystoiminnan lopettamista. Määräaikaisen muutoksen oikein kohdentamiseksi katsomme, että omavastuuajan lyhentäminen olisi syytä kohdistaa ainoastaan lomautettuihin työntekijöihin sekä yrittäjän korona-ajan työmarkkinatukea saaviin.

Lisäksi katsomme, että omavastuuajan lyhentämisestä aiheutuva etuuskustannusten lisäys on rahoitettava kokonaan valtion varoista.

Väliaikaisten muutosten on ehdotettu olevan voimassa helmikuun 2022 loppuun saakka. Ministeriössä on syytä varautua siihen, että rajoitusten jatkuessa myös väliaikaista lainsäädäntöä voidaan jatkaa nopeallakin aikataululla.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Harri Hellstén
työmarkkina-asioiden päällikkö